

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2018-52
Den 7. maj 2018

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 22. maj 2018

SAMLENOTAT

1. Forhandlingsdirektiver vedrørende New Zealand og Australien.....	2
a) New Zealand	2
b) Australien	4
2. Rådskonklusioner vedrørende forhandling og indgåelse af EU's handelsaftaler.....	7
3. WTO	9
4. EU-Japan økonomisk partnerskabsaftale, EU-Singapore frihandelsaftale og EU-Singapore investeringsbeskyttelse	11
a) EU-Japan økonomisk partnerskabsaftale	11
b) EU-Singapore frihandelsaftale og investeringsbeskyttelsesaftale.....	13

1. Forhandlingsdirektiver vedrørende New Zealand og Australien

a) New Zealand

KOM (2017) 0469

Revideret notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 22. maj 2018 ventes Rådet med henblik på vedtagelse at drøfte forslag til rådsbeslutning med tilhørende forhandlingsdirektiver om, at EU kan indlede forhandlinger med New Zealand om en frihandelsaftale.

2. Baggrund

I en fælles erklæring af 29. oktober 2015 fra EU's ledere og New Zealand blev det besluttet at arbejde hen imod iværksættelsen af forhandlinger om en frihandelsaftale med henblik på at styrke det bilaterale handelsforhold mellem EU og New Zealand.

Kommissionen har efterfølgende den 13. september 2017 fremlagt udkast til forhandlingsdirektiver, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger med New Zealand.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte forhandlingsdirektiverne med henblik på beslutning om at indlede forhandlinger med New Zealand om en frihandelsaftale.

Formålet med at indgå en frihandelsaftale er at skabe bedre betingelser for at øge handelen og investeringerne mellem EU og New Zealand.

Dette inkluderer yderligere gensidig liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser og fastsættelse af regler vedrørende en lang række handels- og investeringsrelaterede spørgsmål. Forhandlingsdirektiverne lægger bl.a. op til, at EU i forhandlingerne med New Zealand skal søge at inkludere nedenstående elementer:

- liberalisering af handel med varer, tjenesteydelser og udenlandske direkte investeringer
- fjernelse af begrænsninger for løbende betalinger og kapitalbevægelser, der vedrører transaktioner, der liberaliseres
- et højt niveau for beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser
- liberalisering af gensidig adgang til offentlige udbud
- bestemmelser vedrørende konkurrence, herunder konkurrenceregler
- et specifikt SMV-kapitel
- bæredygtig udvikling og handelsmæssige aspekter af arbejds- og miljøstandarder
- bestemmelser om aspekter af energi og råmaterialer
- bestemmelser om gennemsigtighed i lovgivning
- fremme af informationsudveksling, øget anvendelse af god reguleringspraksis og øget reguleringssamarbejde

- en effektiv og bindende tvistbilæggelsesordning mellem de to aftaleparter i tilfælde af uenighed om aftalens gennemførelse

Forhandlingsdirektiverne lægger op til en ren handelsaftale, der falder under EU-enekompetence. Rådet træffer beslutning efter reglerne om kvalificeret flertal.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke nogen formel rolle, hvad angår forhandlingsdirektiverne. Europa-Parlamentet vil blive informeret på alle trin af forhandlingerne i overensstemmelse med TEUF artikel 218, stk. 10.

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

En færdigforhandlet frihandelsaftale mellem EU og New Zealand forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Indgåelse af en frihandelsaftale med New Zealand forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

En frihandelsaftale med New Zealand forventes ikke at have negative konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har været i høring i Handelspolitisk Specialudvalg, inklusive erhvervs- og civilsamfundsorganisationer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt støtte blandt EU's medlemslande til at indlede forhandlinger med New Zealand om en frihandelsaftale. Der sigtes mod at afslutte de sidste udeståender med henblik på vedtagelse af forslaget til rådsbeslutning med tilhørende forhandlingsdirektiver på rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU indleder forhandlinger om en frihandelsaftale med New Zealand med henblik på at styrke rammevilkårene for samhandel og investeringer til gavn for danske virksomheder, investorer, forbrugere og arbejdstagere.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er tidligere blevet forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 6. oktober 2017.

b) Australien

KOM (2017) 0472

Revideret notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 22. maj 2018 ventes Rådet med henblik på vedtagelse at drøfte forslag til rådsbeslutning med tilhørende forhandlingsdirektiver om, at EU kan indlede forhandlinger med Australien om en frihandelsaftale.

2. Baggrund

I en fælles erklæring af 22. april 2015 fra EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, næstformanden for Kommissionen og den australske udenrigsminister fremhævedes behovet for at styrke de bilaterale handels- og investeringsforbindelser mellem EU og Australien yderligere. Dette blev fulgt op af en fælles erklæring af 15. november 2015 fra EU's ledere og Australien, hvori det blev besluttet at arbejde hen imod iværksættelsen af forhandlinger om en frihandelsaftale.

Kommissionen fremlagde den 13. september 2017 udkast til forhandlingsdirektiver, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger med Australien.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte forhandlingsdirektiverne med henblik på beslutning om at indlede forhandlinger med Australien om en frihandelsaftale.

Formålet med at indgå en frihandelsaftale er at skabe bedre betingelser for at øge handelen og investeringerne mellem EU og Australien.

Dette inkluderer yderligere gensidig liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser og fastsættelse af regler vedførende en lang række handels- og investeringsrelaterede spørgsmål. Forhandlingsdirektiverne lægger bl.a. op til, at EU i forhandlingerne med Australien skal søge at inkludere nedenstående elementer:

- liberalisering af handel med varer, tjenesteydelser og udenlandske direkte investeringer
- fjernelse af begrænsninger for løbende betalinger og kapitalbevægelser, der vedrører transaktioner, der liberaliseres
- et højt niveau for beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser

- liberalisering af gensidig adgang til offentlige udbud
- bestemmelser vedrørende konkurrence, herunder konkurrenceregler
- et specifikt SMV-kapitel
- bæredygtig udvikling og handelsmæssige aspekter af arbejds- og miljøstandarder
- bestemmelser om aspekter af energi og råmaterialer
- bestemmelser om gennemsigtighed i lovgivning
- fremme af informationsudveksling, øget anvendelse af god reguleringspraksis og øget reguleringssamarbejde
- en effektiv og bindende tvistbilæggelsesordning mellem de to aftalparter i tilfælde af uenighed om aftalens gennemførelse

Forhandlingsdirektiverne lægger op til en ren handelsaftale, der falder under EU-enekompetence. Rådet træffer beslutning efter reglerne om kvalificeret flertal.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke nogen formel rolle, hvad angår forhandlingsdirektiverne. Europa-Parlamentet vil blive informeret på alle trin af forhandlingerne i overensstemmelse med TEUF artikel 218, stk. 10.

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

En færdigforhandlet frihandelsaftale mellem EU og Australien forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Indgåelse af en frihandelsaftale med Australien forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

En frihandelsaftale med Australien forventes ikke at have negative konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har været i høring i Handelspolitisk Specialudvalg, inklusive erhvervs- og civilsamfundsorganisationer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt støtte blandt EU's medlemslande til at indlede forhandlinger med Australien om en frihandelsaftale. Der sigtes mod at afslutte de sidste udeståender med henblik på vedtagelse af forslaget til rådsbeslutning med tilhørende forhandlingsdirektiver på rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU indleder forhandlinger om en frihandelsaftale med Australien med henblik på at styrke rammevilkårene for samhandel og investeringer til gavn for danske virksomheder, investorer, forbrugere og arbejdstagere.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er tidligere blevet forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 6. oktober 2017.

2. Rådskonklusioner vedrørende forhandling og indgåelse af EU's handelsaftaler

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 22. maj 2018 ventes Rådet at vedtage konklusioner om forhandling og indgåelse af EU's handelsaftaler, blandt andet på baggrund af EU-domstolens udtalelse i den såkaldte Singapore-sag. Kommissionen har foreslået, at EU som udgangspunkt indgår fremtidige handelsaftaler og investeringsaftaler separat i lyset af EU-domstolens udtalelse i Singapore-sagen, som gav en større afklaring af kompetencefordelingen i frihandelsaftaler. I udkastet til rådskonklusioner udtrykker Rådet overordnet støtte til Kommissionens forslag, idet der formuleres en række principper for forhandling og vedtagelse af EU's fremtidige handelsaftaler.

2. Baggrund

Rådet ventes at vedtage konklusioner om forhandling og indgåelse af EU's handelsaftaler, blandt andet på baggrund af EU-domstolens udtalelse i den såkaldte Singapore-sag. Kommissionen har i 2017 foreslået, at fremtidige handelsaftaler som udgangspunkt splittes op i en hhv. handels- og investeringsdel, der forhandles og indgås separat. Det sker bl.a. på baggrund af EU-domstolens udtalelse i Singapore-sagen, som gav en større afklaring af kompetencefordelingen i frihandelsaftaler. Handelsaftaler, der falder under EU-enekompetence, vil i henhold til Traktaten skulle vedtages i Rådet ved kvalificeret flertal og godkendes af Europa-Parlamentet. Investeringsaftaler, der indeholder investeringsbeskyttelse, er blandede aftaler og skal vedtages i Rådet, godkendes i Europa-Parlamentet og ratificeres nationalt. Kommissionen fremlagde på den baggrund den 13. september 2017 udkast til forhandlingsdirektiver, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger med hhv. Australien og New Zealand som rene handelsaftaler. Desuden har Kommissionen fremlagt udkast til vedtagelse og underskrivelse af hhv. den færdigforhandlede handelsaftale og den færdigforhandlede investeringsaftale med Singapore.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne har til formål at fastlægge og bekræfte principper for forhandling og vedtagelse af EU's fremtidige handelsaftaler i overensstemmelse med EU's traktatgrundlag og Singapore-udtalelsen. De centrale elementer i udkastet til konklusionerne er:

- En bekræftelse af, at EU's frihandelsorienterede handelspolitik skal være robust, effektiv og troværdig samt understøtte det regelbaserede multilaterale system. Den skal fremme EU's værdier og standarder; regeringernes ret til at regulere i offentlighedens interesse skal opretholdes; og frihandelsaftalerne skal være ambitiøse og afspejle gensidighed.
- Rådet noterer sig Kommissionens forslag om opsplitning af fremtidige aftaler. Rådet forbeholder sig retten til på ad hoc-basis at træffe beslutning herom.
- EU's associeringsaftaler vedbliver – afhængig af deres indhold – i udgangspunktet at være blandede aftaler (indeholdende elementer af delt kompetence mellem Kommissionen og medlemsstaterne).
- Hvor det skønnes nødvendigt, bør investeringsaftaler forhandles parallelt med handelsaftaler.
- Rådet vil tage stilling til de to separate handels- og investeringsaftaler med Singapore som fremlagt af Kommissionen med henblik på vedtagelse hurtigst muligt.

- Rådet ser frem til, at den økonomiske partnerskabsaftale med Japan undertegnes. Kommissionen anmodes om at fortsætte forhandlinger om en separat investeringsaftale.
- Rådet skal holdes orienteret og konsulteres af Kommissionen gennem alle forhandlingsstadier, herunder også når der er tale om EU-enekompetence.
- Rådet forbeholder sig ret til at genåbne forhandlingsdirektiver under igangværende forhandlinger, hvis det skønnes nødvendigt.
- Medlemsstaterne involverer de nationale parlamenter iht. nationale procedurer.
- Rådet kan på ad hoc basis beslutte sig for at offentliggøre forhandlingsdirektiver.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence i EU's fælles handelspolitik. Det er derfor regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt i rådskonklusionerne.

6. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der frem mod rådsmødet opnås enighed om rådskonklusionerne, og at de vedtages på rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelse af udkastet til rådskonklusioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. WTO

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 22. maj ventes en drøftelse af opfølgning på WTO's 11. ministerkonference i december 2017 (MC11). Forhandlingsituationen i WTO er fortsat vanskelig. USA fører en hård linje i forhold til især tvistbilægningssystemet og blokerer for nye dommerudnævnelser til appelorganet. I forhandlingssporet er der indledt drøftelser vedrørende e-handel, national regulering af tjenesteydelser og investeringslettelse i grupper af interesserede medlemslande. Det er i disse plurilaterale spor, der må forventes de bedste perspektiver for forhandlingsresultater i de kommende år.

2. Baggrund

WTO er udfordret på flere fronter. Ved den 11. ministerkonference i Buenos Aires i december 2017 (MC11) blev der ikke opnået enighed om en ministererklæring eller en pakke af forhandlingsresultater som ved de to foregående ministerkonferencer.

Uenighederne blandt WTO's medlemslande handler om en række fundamentale forhold, herunder hvilke emner forhandlingssporet bør koncentrere sig om, samt om behovet for reform af tvistbilægningssystemet. USA blokerer fortsat for nye dommerudnævnelser til appelorganet, men sideløbende med kritikken benytter USA fortsat tvistbilægningssystemet til at anlægge nye sager mod især Kina. Derudover kritiserer USA med støtte fra bl.a. EU, at visse WTO-medlemmer (især Kina) ikke overholder WTO's regler ift. notifikation og transparens. Dertil kommer spørgsmålet om, hvilke udviklingslande der reelt har behov for lempelige vilkår, og hvilke der som stærke vækstøkonomier ikke længere bør kunne påberåbe sig udviklingsstatus. Status på forhandlingssporet er, at der er indledt drøftelser vedrørende e-handel, national regulering af tjenesteydelser og investeringslettelse i grupper af interesserede medlemslande. I alle tre grupper går man efter åbne, MFN-baserede plurilaterale aftaler. For så vidt angår multilaterale forhandlinger i den fulde medlemskreds er der drøftelser om fiskerisubsidier, som er et af de emner, man ikke nåede i mål med ved ministermødet i december. Det må forventes, at det især vil være i det plurilaterale spor, at der er udsigt til evt. forhandlingsresultater i de kommende år.

3. Formål og indhold

Rådet ventes på baggrund af en orientering fra Kommissionen at drøfte status og opfølgning efter WTO's 11. ministerkonference i december 2017 (MC11).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forhandlingsemnerne i WTO forudses ikke at medføre ændringer af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Generelt ventes global handelsliberalisering i regi af WTO at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst, højere lønninger og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår eventuel toldliberalisering, forventes de statsfinansielle konsekvenser hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg har været løbende inddraget. Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer konsulteres løbende om forhandlingerne i WTO i regi af det såkaldte Beach Club-forum.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet bred opbakning til, at EU fortsat skal fremme et stærkt og regelbaseret multilateralt handelssystem samt spille en aktiv og central rolle i WTO.

10. Regeringens generelle holdning

I overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013, bakker regeringen stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008, og har derudover løbende været forelagt udvalget til orientering, senest den 3. december 2017.

4. EU-Japan økonomisk partnerskabsaftale, EU-Singapore frihandelsaftale og EU-Singapore investeringsbeskyttelse

a) EU-Japan økonomisk partnerskabsaftale

KOM (2018) 0192 og KOM (2018) 0193

Nyt notat

1. Resumé

Forhandlingerne om en omfattende og ambitiøs EU-Japan frihandelsaftale, betegnet økonomisk partnerskabsaftale, blev afsluttet i december 2017. Der er tale om EU's hidtil vigtigste bilaterale frihandelsaftale. Japan er verdens tredje største økonomi, og aftalen vil omfatte de tilsammen ca. 600 mio. mennesker i EU og Japan og ca. 30 procent af verdens BNP. Kommissionens forslag om indgåelse og underskrivelse af aftalen vil blive drøftet på rådsmødet. Den tilhørende aftale om generelt politisk samarbejde, den såkaldte Strategic Partnership Agreement (SPA), forventes vedtaget på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 25. juni 2018.

2. Baggrund

Kommissionen har den 18. april 2018 fremsendt forslag til Rådet om hhv. underskrivelse og indgåelse af en økonomisk partnerskabsaftale (Economic Partnership Agreement, EPA) mellem EU og Japan. De to forslag er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 91, 100(2), 207, 218(5), 218(6) og 218(7). Kommissionen har ligeledes fremsendt forslag om hhv. underskrivelse og indgåelse af den tilhørende politiske rammeaftale (Strategic Partnership Agreement, SPA).

EU's forhandlinger med Japan om en frihandelsaftale blev indledt i 2013. Forhandlingerne blev afsluttet i december 2017. Det er lykkedes Kommissionen at forhandle sig frem til en omfattende og ambitiøs frihandelsaftale. Aftaleteksterne blev offentliggjort i december 2017.

Den økonomiske partnerskabsaftale med Japan omfatter alene emner under EU-enekompetence. Aftalen vil derfor blive ratificeret af EU, når Rådet har truffet afgørelse om underskrivelse og indgåelse af aftalen, og når Europa-Parlamentet har godkendt aftalen. Rådet træffer afgørelse efter reglerne om kvalificeret flertal.

Den politiske rammeaftale vil – ud over godkendelse i Rådet og samtykke fra Europa-Parlamentet - skulle ratificeres af alle EU's medlemsstater. Rådet træffer beslutning ved enstemmighed.

3. Formål og indhold

Rådet ventes på rådsmødet den 22. maj 2018 at drøfte udkast til beslutninger om hhv. indgåelse og underskrivelse af frihandelsaftalen. Den politiske rammeaftale forventes vedtaget af Rådet den 25. juni 2018.

Der er tale om EU's hidtil vigtigste bilaterale frihandelsaftale. Japan er verdens tredje største økonomi med en købedygtig befolkning på ca. 127 mio. Aftalen vil omfatte de tilsammen ca. 600 mio. mennesker i EU og Japan og ca. 30 procent af verdens BNP. Danmark har ingen defensive interesser i en frihandelsaftale med Japan, men har til gengæld store offensive interesser i form af forbedret adgang til det store japanske marked for bl.a. fødevarer og lægemidler. Dansk samhandel med Japan vil generelt få markant bedre rammevilkår, og eksporten ventes derfor at vokse betydeligt efter ikrafttrædelsen af frihandelsaftalen.

Aftalen indeholder bl.a. følgende væsentlige elementer:

- Forbedret markedsadgang for varer. Målt i værdi vil 91 procent af EU's vareeksport til Japan være toldfri, når aftalen træder i kraft. Efter en 15-årig gradvis fjernelse af øvrige toldsatsler vil 99 procent af EU's vareeksport til Japan være toldfri. Det har bl.a. stor betydning for dansk landbrugseksport, herunder svinekød.
- Fjernelse af ikke-toldmæssige, tekniske handelsbarrierer for handel med varer og tjenesteydelser. Det vil bl.a. have stor betydning for dansk eksport af lægemidler.
- Forbedret adgang for virksomheder i EU til at deltage i offentlige udbud i Japan.
- Forbedret beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder
- Et særskilt kapitel om handel og bæredygtig udvikling, der bl.a. indeholder forpligtelse til at implementere Paris-aftalen om klimaforandringer.

Den økonomiske partnerskabsaftale med Japan indeholder ikke bestemmelser om investeringsbeskyttelse og investor-stat tvistbilæggelse. Kommissionen fører fortsat forhandlinger herom med Japan mhp. at kunne indgå en separat aftale herom.

Den politiske rammeaftale (SPA), som ligeledes er færdigforhandlet med Japan i april 2018, har til formål at styrke det overordnede partnerskab mellem EU og Japan ved primært at fremme det politiske og sektorspecifikke samarbejde og styrke vores fælles forståelse af regionale og globale udfordringer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 218 godkende frihandelsaftalen. Europa-Parlamentet forventes at få forelagt aftalen i 2. halvår 2018. Det samme gør sig gældende for den politiske rammeaftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Aftalerne forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Indgåelse af en frihandelsaftale med Japan forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

En frihandelsaftale med Japan forventes ikke at have negative konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Den politiske rammeaftale forventes ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds, dvs. ressortmyndigheder, erhvervsorganisationer og faglige organisationer, blev hørt i forbindelse med indledningen af forhandlingerne om frihandelsaftalen og afdækningen af Danmarks offensive og defensive interesser.

Udenrigsministeriet har under forhandlingerne løbende været i kontakt med ressortmyndigheder og erhvervsorganisationer om emner af særlig betydning for Danmark.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes ikke på rådsmødet endelig vedtagelse af forslagene om underskrivelse og indgåelse af en økonomisk partnerskabsaftale med Japan, men der forventes generel politisk enighed herom blandt medlemslandene. Forslagene om underskrivelse og indgåelse af den økonomiske partnerskabsaftale forventes forelagt på et snarligt efterfølgende rådsmøde til vedtagelse uden yderligere drøftelse. Den politiske rammeaftale forventes vedtaget på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 25. juni 2018.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at den økonomiske partnerskabsaftale og den politiske rammeaftale med Japan underskrives og indgås.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Rådets forhandlingsdirektiver til Kommissionen om at indlede forhandlinger med Japan blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 23. november 2012. Ved samme lejlighed blev Folketingets Europaudvalg orienteret om, at forhandlingerne om en frihandelsaftale skulle forløbe parallelt med forhandlinger om en politisk rammeaftale.

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet orienteret om status i forhandlingerne med Japan om frihandelsaftalen, senest på mødet i Folketingets Europaudvalg den 3. november 2017 forud for Rådsmøde udenrigsanliggender – handel d. 10. november 2017. Udvalget blev senest den 1. marts 2013 orienteret om, at der i tilknytning til frihandelsaftalen ville blive arbejdet på en politisk rammeaftale.

b) EU-Singapore frihandelsaftale og investeringsbeskyttelsesaftale

KOM-dokumenter (2018) 0194, 0195, 0196 og 0197

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt udkast til beslutninger om hhv. indgåelse og underskrivelse af såvel handelsaftalen som investeringsbeskyttelsesaftalen med Singapore. Forhandlingerne om en EU-Singapore frihandelsaftale afsluttedes 17. oktober 2014. Aftaletekstens investeringsbestemmelser blev siden genåbnet og gjort til genstand for en separat aftale. Kommissionen forelægger nu forhandlingsresultatet i form af dels en frihandelsaftale, dels en

investeringsbeskyttelsesaftale. Der ventes på rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 22. maj 2018 en politisk drøftelse af forhandlingsresultatet og udkastene til beslutninger om afslutning og underskrivelse.

2. Baggrund

Rådet bemyndigede i 2007 Kommissionen til at indlede frihandelsforhandlinger med ASEAN-landene. Den 22. december 2009 besluttede Rådet at igangsætte forhandlinger om frihandelsaftaler med udvalgte ASEAN-lande startende med Singapore, som “byggeblokke”, som EU og ASEAN på et senere tidspunkt vil kunne konsolidere i en regional frihandelsaftale EU-ASEAN.

Der blev i første omgang opnået enighed mellem EU og Singapore den 17. oktober 2014. Forhandlingerne om investeringsbeskyttelsesbestemmelserne blev imidlertid efterfølgende genåbnet med henblik på at reflektere udviklingen af EU's koncept for tvistbilæggelse i form af investeringsdomstolssystemet, ICS. Disse forhandlinger afsluttedes i september 2017, og resultatet heraf er indeholdt i en separat aftaletekst.

Frihandelsaftalen omfatter alene emner under EU-enekompetence, hvorfor denne aftale vil kunne ratificeres af EU, når Rådet har truffet afgørelse om godkendelse og Euro-Parlamentet har givet samtykke til aftalen. Rådet træffer beslutning efter reglerne om kvalificeret flertal.

Aftalen om investeringsbeskyttelse vil – ud over godkendelse i Rådet og samtykke fra Europa-Parlamentet - skulle ratificeres af alle EU's medlemsstater. Rådet træffer beslutning ved enstemmighed.

Kommissionen har fremlagt udkast til beslutninger om hhv. indgåelse og underskrivelse af såvel handelsaftalen som investeringsbeskyttelsesaftalen.

3. Formål og indhold

Rådet vil drøfte resultatet af forhandlingerne med Singapore og de fremlagte udkast til beslutninger. De to aftaler indebærer blandt andet:

- Afskaffelse af næsten al told inden for en femårig overgangsperiode.
- Afskaffelse af tekniske handelshindringer og barrierer inden for en lang række områder, herunder krav om dobbelte test af bl.a. biler, elektronik og grøn teknologi.
- Fremme af kødeksporten baseret på moderne revisioner af nationale systemer.
- Højt beskyttelsesniveau for immaterielle rettigheder og geografiske indikationer.
- Gensidige tilsagn om markedsadgang for tjenesteydelser og offentlige indkøb, som er bedre end de gældende forpligtelser i henhold til aftaler under WTO.
- Enighed om avancerede rammeregler for mange tjenesteydelsesområder, bl.a. banksektoren.
- Gensidig beskyttelse af investeringer mellem Singapore og EU med investeringsdomstolssystemet (ICS) - med appelmulighed - som grundsten. Aftalen om investeringsbeskyttelse fastslår endvidere staternes ret til at regulere på områder som miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse, arbejdstagerrettigheder mv.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, jf. artikel 218, godkende aftalerne.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Investeringsbeskyttelsesaftalen indeholder elementer af dels fællesskabskompetence, dels blandet kompetence. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Aftalerne forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Aftalerne forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst, lavere forbrugerpriser og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

I forhold til investeringsbeskyttelse vil det kunne have direkte eller indirekte statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning, såfremt en investor skulle få medhold i en sag mod Danmark eller EU.

Aftalerne forventes umiddelbart ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Udmøntningen af frihandelsaftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan dog på sigt have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds, dvs. inklusiv erhvervsorganisationer og de faglige organisationer, blev hørt i forbindelse med indledning af forhandlinger og afdækning af Danmarks offensive og defensive interesser. Udenrigsministeriet har løbende været i kontakt med erhvervsorganisationerne og andre interessenter om emner af særlig betydning for Danmark.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt støtte blandt EU's medlemslande til at indgå og underskrive en frihandelsaftale og en investeringsbeskyttelsesaftale med Singapore.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at der er tale om to gode aftaler til gavn for danske virksomheder, investorer, forbrugere og arbejdstagere. Regeringen støtter, at aftalerne undertegnes og indgås med henblik på snarlig ikrafttræden.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

ASEAN-forhandlingerne, hvori forhandlingerne med Singapore indgik, blev forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg den 20. april 2007. Endvidere blev forhandlingerne om et investeringskapitel til frihandelsaftalen forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg den 9. september 2011. Der blev orienteret om status for forhandlingerne med

Singapore forud for råds mødet (handel) den 16. marts 2012, 29. november 2012 og 16. oktober 2013.